

# GRAFIKA in sodobna UMETNOST

Danes se umetniška grafika povezuje s fotografijo, videom, računalniško umetnostjo, knjigo, prostorom, glasbo itd.

Rubrika je svojevrstni sprehod skozi sodobna umetniška dela, predstavljena na Grafičnih bienalih Ljubljana po letu 2000.

Pedagoški oddelek MGLC:

Lili Šturm, muzejska svetovalka

01 2413 818, [lili.sturm@mglc-lj.si](mailto:lili.sturm@mglc-lj.si),

[www.mglc-lj.si](http://www.mglc-lj.si), FB/mglc ljubljana

Oblikovanje: Saša Kerkoš

Fotografije: Urška Boljkovac, Bojan Velikonja

Arhiv MGLC



MGLC

Mednarodni grafični likovni center Ljubljana

OPAZUJ IZBRANA UMETNIŠKA DELA.

Kaj ti povedo?



**1.** Umetniško delo je prostorska instalacija z naslovom *Junij 2005*, ki je bila razstavljena na 26. grafičnem bienalu Ljubljana (2005). Avtor Federico Pietrella je odtis svoje podobe izvedel v času svojega bivanja v Ljubljani z odtiskovanjem datumov na steno razstavnega prostora.

→ Na fotografiji sta avtor »v živo« in avtor »in situ«. Delo govori o tem, kako dojemamo prostor, čas in medsebojne odnose. Komentiraj to trditev!



**2.** Fotografija stopinj, ki jih je v pesku pustil neimenovani protestnik, je bila razstavljena na 26. grafičnem bienalu Ljubljana (2005); avtorja sta umetniški dvojec Allora & Calzadilla. Delo nas napeljuje k vprašanju, kaj vse je lahko odtis in kako lahko razmišljamo o grafiki na performativen način.

→ Izvedi performans in odtis: uporabi različne podplate obuval, pofotografiraj odtise v pesku ali drugem materialu.



**3.** Fotografija umetniške intervencije *Frei* iz leta 2004 je delo bosanske umetnice Šejle Kamerić. Razstavljena je bila na razstavi *Kvartet – štirje bienali v zrcalu grafičnih listov* leta 2010 v MGLC. Umetniško delo nam na intimen način govori o umetničini preteklosti in sedanjosti, razpeti med balkanskim in nemškim prostorom.

→ Razmisli. Kako lahko dojemamo prehajanja med različnimi kulturnimi okolji. Kaj vse nam pomeni svoboda?



**4.** Umetniška instalacija francoske umetnice Dominique Gonzales-Foerster, *Tapis de lecture* (preproga za čtivo), je bila razstavljena na 27. grafičnem bienalu Ljubljana, 2007. Umetnica prostor razume kot vmesno nevidno polje med obiskovalcem in okolico; ta prostor je v pričujočem delu napolnila s knjigami in »situacijami«.

→ Kako razumeš pojem odtisa na tem delu?



**5.** Umetniški jumbo plakat Zore Stančič *A tout Prix* (*Za vsako ceno*) je bil kot del 27. grafičnega bienala Ljubljana (2007) razstavljen v javnem prostoru na mestni ulici. Umetniško delo v javnem prostoru nagovarja širše občinstvo, včasih z njim podeliti tudi kakšen problem.

→ Plakat prestavlja nasmejano umetnico in njeno zamegljeno podobo. Kaj nam želi sporočiti?



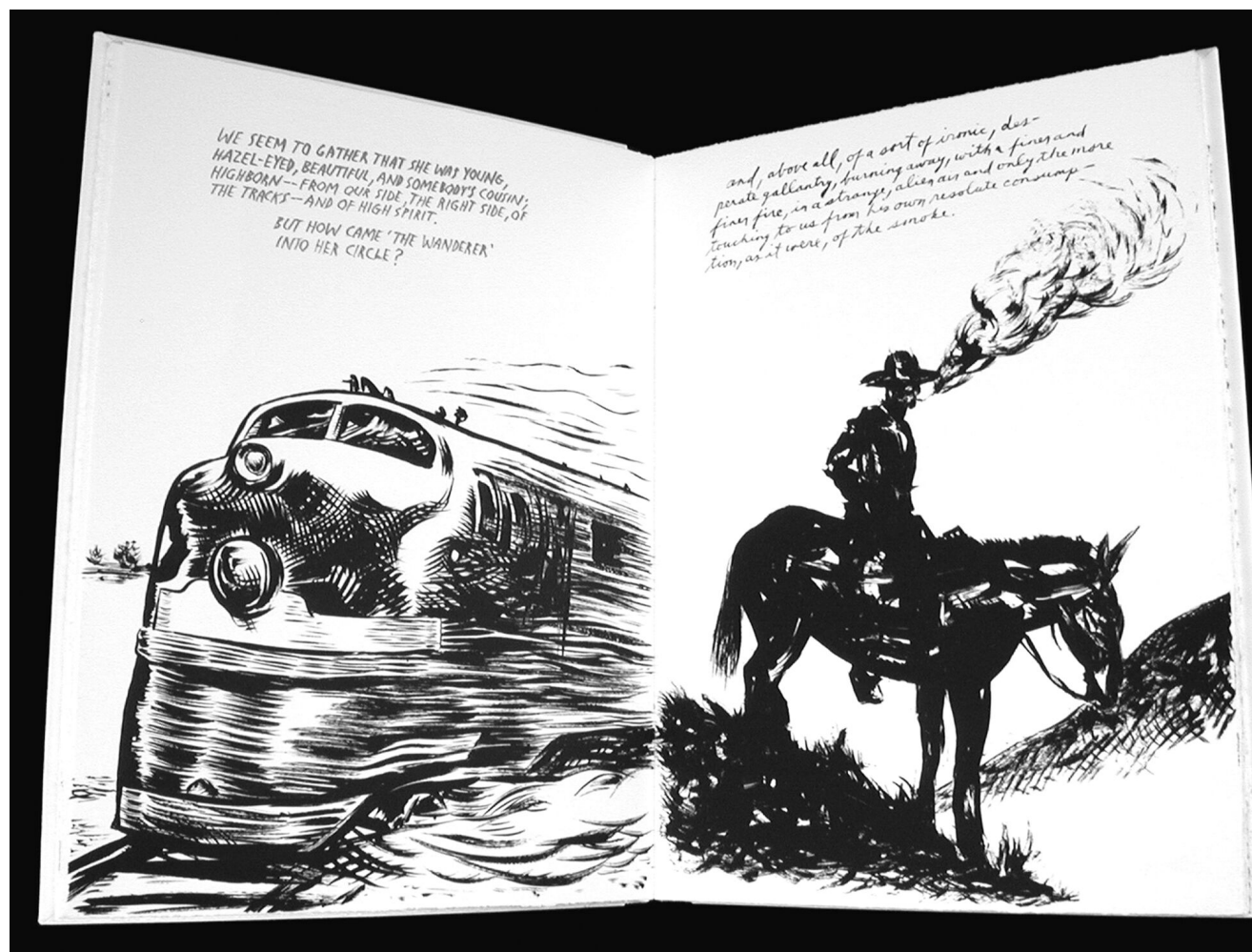
**6.** Sodobna umetniška grafika je često družbeno angažirana. Na fotografiji postavitve so plakati umetniške zadruge Justseeds, ki je na 28. grafičnem bienalu Ljubljana leta 2009 prejela veliko nagrado. Ta skupnost umetnikov verjame v moč spreminjanja družbe skozi osebno izražanje; a potrebno je kolektivno delovanje, ki se nahirreje širi s sredstvi množičnega obveščanja.

→ Hej, na kateri strani si?



**7.** Umetniško delo ameriškega avtorja Raymonda Pettibona je podobno knjigi in stripu, a ni ne eno ne drugo. To je *knjiga umetnika* – poseben umetniški žanr, v katerem se likovna ustvarjalnost poveže z idejo in obliko knjige. Pettibon je za knjigo umetnika *Parcele na pósodo* prejel veliko nagrado 25. grafičnega bienala Ljubljana (2003).

→ Razmisli o svojem odnosu med tekstem in podobo. Ustvari (fan)ZIN; vključi vanj podobe, fotografije, skice, citate, spomine, občutke in želje.





**8.** Umetniški projekt *Serija Govorica dreves* je kompleksen, prepleta naravo, zvok, kiparstvo in grafiko. Avtorica María Elena González je zanj prejela veliko nagrado 30. grafičnega bienala Ljubljana (2013). Kako je nastalo? Iz sploščenega lubja breze (a) je nastala radiranka (b) in iz grafike partitura za mehanični klavir (c).



(a)



(b)



(c)

→ Umetnica nam omogoči, da postanemo del ustvarjalnega procesa, da slišimo »glasbo« brezovega drevesa, da lahko vstopimo v celostno doživetje. Kaj meniš, da je največja odlika umetnosti sodobnega časa?